

Vstup Svazu průmyslu a dopravy ČR k aktualizaci Státní energetické koncepce a souvisejících strategických dokumentů

Níže uvedené teze představují první vstupy SP ČR do diskuse o aktualizaci Státní energetické koncepce. Považujeme za důležité zároveň okamžitě zahájit práce na podkladech a stanovení reálných cílů a nástrojů pro Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (NKEP), které budou jedním z významných faktorů Státní energetické koncepce.

1. Státní energetická koncepce (SEK) by měla být jasně formulovaným strategickým dokumentem a mít relativně stručný rozsah. Mělo by být zřejmé, co je hlavním cílem rozvoje energetiky v nejbližších letech ve světle očekávané poptávky a jak chceme tohoto cíle dosáhnout. Proto je potřebné, aby SEK obsahoval jasný harmonogram s jednotlivými milníky a číselným vyjádřením cílů v jednotlivých sektorech energetiky v daných letech. SEK by měla být každých 3-5 let pravidelně vyhodnocována ve smyslu, zda se cíle daří naplňovat a zda se neobjevily nové výzvy, nebo technologické možnosti. Všechny podpůrné analýzy a dopadové studie by měly být zahrnuty ve formě příloh.

2. Souhlasíme s dosavadním vymezením tří hlavních strategických cílů (bezpečnost dodávek, konkurenceschopnost, udržitelnost). K těmto třem cílům ale musí být přistupováno vyváženě. Udržitelnost vnímáme nejenom ve smyslu snižování emisí skleníkových plynů, ale i ve smyslu zabezpečení cenově dostupné a udržitelné energie pro obyvatelstvo a průmysl. Pro SP ČR je přitom prioritou cíl zabezpečení cenově dostupné energie (tj. odpovídající okolním zemím, pro zabezpečení konkurenceschopnosti) a stability (soběstačnosti), např. aby nedocházelo k nucenému odstavování spotřeby. Je zároveň stěžejní vzít v potaz cenovou konkurenceschopnost českého průmyslu a celé ekonomiky v globálním měřítku. Z pohledu bezpečnosti by se SEK měl zabývat i otázkami diverzifikace zdrojů a posilování energetické nezávislosti a zajištěním nejenom samotných komodit, ale i přepravních tras / soustav apod.

3. SEK musí jasně reflektovat realitu posledních několika let: zrychlené tempo dekarbonizace a změnu politik (cíl klimatické neutrality do roku 2050, klimatické cíle pro rok 2030, taxonomie, změny v market designu), ukončení závislosti v dodávkách surovin z RF, tlak na energetické úspory a nastupující elektrifikaci části dopravy, průmyslu i domácností. Zároveň musí zohlednit přírodní a technické podmínky ČR (v OZE, jádru, plynech, potenciál a náklady energetických úspor, možnosti dovozu energií).

4. Bude potřebné v koncepci zohlednit nové trendy a zdroje energie (nové technologie v mobilitě, zejména pak elektromobilitu, elektrifikace velkých i malých spotřebitelů ve vybraných sektorech, akumulace, PPAs, rozvoj nových technologií výroby tepla, prosumerů, ale i biometan, využití odpadů a odpadního tepla, vodíku, SMRs, oblast CCU/CCS). V oblasti elektroenergetiky bude mimo jiné potřebné zahrnout do koncepce např. predikce rozvoje výroby elektřiny pro vlastní spotřebu apod.

5. V kontextu dekarbonizačních cílů bude docházet ke snižování podílu fosilních paliv v energetickém mixu ČR a bude narůstat využití obnovitelných a nízkoemisních zdrojů energie jako je elektřina z OZE a jaderných elektráren. Nebude ovšem reálně zajistit kompletní náhradu fosilních paliv pouze tuzemskou výstavbou OZE a jaderných zdrojů, určitý podíl energií bude ekonomicky efektivní nebo nutné dovážet – typicky plynná paliva.

6. SEK by měl být připraven ve dvou krocích, přičemž oba by měly být důsledně konzultovány s průmyslem:

- a. Příprava analýzy nákladů a přínosů – a to z hlediska jednotlivých strategických cílů, při zohlednění vnějších závazků a omezení.
- b. Na základě výsledků a porovnání s „business as usual“ scénářem by pak SEK měl stanovit detailní cíle, konkrétní potřeby na základě očekávané poptávky a související opatření / nástroje (a potřebu zásahů státu). Ke každému cíli by měl být jasně stanoven „vlastník“ cíle, který za plnění ponese odpovědnost a bude mít nastaveny související KPIs.

7. SEK by měla obsahovat alespoň základní výčet nástrojů, jak se dané cíle budou dosahovat. Rozumíme, že bude potřebné nástroje aktualizovat častěji než samotnou koncepci, lze proto uvažovat o jejich uvedení v připojeném dokumentu typu přílohy apod. Nástroje by měly být navrženy na základě výsledků ekonomických analýz porovnávajících jednotlivé alternativy dle kritéria nákladové efektivity zahrnující jak náklady konečných zákazníků (náklady na zajištění dodávky energie) tak náklady státu (výše vynaložených dotací, případné sankce za neplnění klimaticko-energetických cílů).

8. SEK by měla obsahovat i předělové indikativní cíle/vize pro rok 2040. Musí být stanoveny nejen cíle pro rok 2030 pro splnění závazných cílů dle evropské legislativy, ale také vize ČR pro rok 2040 a vize pro rok 2050. SEK by měla být jasně provázána s ostatními strategiemi, politikami a akčními plány, typicky s Politikou ochrany klimatu, NAP ČM, NAP SG, Vodíkovou strategií apod.

9. SEK by měla obsahovat výčet dopadů (zejména pak finančních) na jednotlivé stěžejní průmyslové sektory ČR, samotnou energetiku či dopravu, věnovat se potenciálu dekarbonizace – nezbytných podmínek ale i jejich limitů.

10. SEK by měla být založena na jasných scénářích budoucí struktury ekonomiky a společnosti, ze kterých bude možné určit celkovou potřebu finální spotřeby energie. Současně by měla vzít v úvahu realistický scénář úspor energie pro adekvátní dimenzování energetického sektoru.

11. Z hlediska výrobní přiměřenosti by SEK měla reflektovat nejen denní / sezónní, ale i hodinovou výrobní přiměřenost, potřebu stabilní i flexibilní dodávky a spotřeby elektřiny a připravenost soustav objemy elektřiny, plynů a dalších surovin bezpečně přenést. Rovněž bude nutné se více zaměřit na aspekt umístění dodávky a spotřeby v síti (soustavě), zejména s větším nárůstem zdrojů připojených do distribuční soustavy.

12. SEK by se neměla na jednotlivé sektory dívat odděleně, u modelování je vhodné vzít v potaz propojení a možnosti vzájemné substituce všech sektorů (tj. elektřina, plyn, teplárenství, doprava). Ve scénářích, včetně výrobní přiměřenosti, je vhodné zhodnotit i potřebu a potenciál plynů vyráběných z elektřiny, jejich uskladnění a případné zpětné výroby elektřiny z těchto plynů.